



**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОК
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
26 ТРАВНЯ 2026 РОКУ**

*Розглянуто і схвалено кафедрою теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 5 від 22 червня 2026 року)*

Рецензенти:

Кравченко Тетяна Миколаївна, доктор філософії в галузі 01 Освіта/Педагогіка, доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання Мукачівського державного університету

Наукове консультування і редагування:

доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Н74

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (26 травня 2026 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2026. с. 146

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Г. В. Товканець – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету; О.П. Поп – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта», староста наукового студентського гуртка «Перспективи освітньо-педагогічної науки»; Н. І. Керечанин – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта» (скорочена програма), А. В. Чорей – здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 «Початкова освіта» (скорочена програма).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій

Гаврилюк А.М., здобувач вищої освіти
спеціальності «Початкова освіта», група ПО-3;

Науковий керівник:

д. п. н., проф. Товканець Г.В

Мукачівський державний університет

СОЦІАЛІЗАЦІЙНІ УМОВИ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Соціалізація є складним і багаторівневим процесом входження особистості в систему суспільних відносин, що передбачає засвоєння соціального досвіду, норм, цінностей і моделей поведінки. У сучасних умовах розвитку освіти особливого значення набуває соціалізація в інклюзивному середовищі, яке орієнтоване на забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх дітей, незалежно від їхніх індивідуальних особливостей, стану здоров'я чи освітніх потреб.

Інклюзивне освітнє середовище є важливим чинником гармонійного розвитку особистості, оскільки створює умови для активної взаємодії дітей з різними можливостями. Така взаємодія сприяє формуванню соціальних компетентностей, розвитку комунікативних умінь і навичок співпраці. Діти з типовим розвитком набувають досвіду толерантного ставлення, взаємопідтримки та прийняття різноманітності, тоді як діти з особливими освітніми потребами отримують можливість інтегруватися в соціум, долати бар'єри спілкування та розвивати власний потенціал.

Важливим аспектом соціалізації в інклюзивному середовищі є створення сприятливого психологічного клімату, що забезпечує відчуття безпеки, прийняття та підтримки для кожної дитини. Позитивна атмосфера в колективі сприяє розвитку довіри, відкритості та впевненості у власних силах. У цьому контексті особлива роль належить педагогам, які мають не лише організовувати освітній процес, а й виступати фасилітаторами соціальної взаємодії,

підтримувати партнерські відносини між учнями та формувати інклюзивну культуру в класі.

Ефективність соціалізації значною мірою залежить від використання сучасних педагогічних технологій і методів, зокрема інтерактивного навчання, групових форм роботи, проектної діяльності, ігрових методик та технологій розвитку соціально-емоційного інтелекту. Вони сприяють активному залученню дітей до спільної діяльності, розвитку навичок комунікації, співробітництва та вирішення конфліктів. Особливої уваги потребує індивідуалізація навчання, яка передбачає врахування освітніх потреб кожної дитини та адаптацію освітнього середовища відповідно до цих потреб.

Соціалізація в інклюзивному середовищі також передбачає тісну взаємодію між учасниками освітнього процесу: учителями, асистентами вчителя, батьками, психологами та іншими фахівцями. Така міждисциплінарна співпраця дозволяє забезпечити комплексний підхід до розвитку дитини, сприяє узгодженню освітніх стратегій і підвищує ефективність педагогічного впливу.

Разом із тим процес соціалізації в інклюзивному середовищі супроводжується низкою викликів. Серед них – недостатній рівень підготовки педагогічних кадрів до роботи в умовах інклюзії, наявність соціальних стереотипів і упереджень, обмеженість матеріально-технічних ресурсів, а також недостатній рівень поінформованості батьків щодо особливостей інклюзивної освіти. Подолання цих труднощів потребує системних змін у сфері освіти, зокрема підвищення кваліфікації педагогів, удосконалення нормативно-правової бази, розвитку інклюзивної інфраструктури та популяризації ідей інклюзії в суспільстві.

Таким чином, соціалізація в інклюзивному середовищі є важливою умовою формування всебічно розвиненої особистості, здатної до ефективної взаємодії в суспільстві. Вона сприяє розвитку соціальних компетентностей, формуванню гуманістичних цінностей і забезпечує інтеграцію кожної дитини в соціальне життя. Реалізація принципів інклюзивної освіти дозволяє створити освітній

простір, у якому кожен учень має можливість для самореалізації, розвитку та досягнення успіху.

Список використаних джерел

1. Андрусенко І. М. Проблеми впровадження інклюзивної освіти в сучасній українській школі Педагогічний дискурс. 2020. Вип. 28. С. 12–16.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
4. Копаєва А. А., Таранченко О. М. *Інклюзивна освіта: теорія і практика*. Київ: АТОПОЛ, 2021. С. 45–52.
5. Мартинчук О. В. *Основи інклюзивної педагогіки*. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. С. 78–85.
6. Синьов В. М., Шеремет М. К. *Психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти*. Київ: Вид-во ім. М. П. Драгоманова, 2020. С. 101–109.
7. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: методичні рекомендації Міністерство освіти і науки України. Київ, 2023. С. 34–40. URL: <https://mon.gov.ua>
8. UNESCO. *Global Education Monitoring Report: Inclusion and Education*. Paris, 2020. P. 56–63.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>